

Geten i Sverige

Kulturhistoriska och samtida perspektiv

Symposium den 20 november 2015 i Uppsala Arkivcentrum

Välkommen till en heldag om getter förr och nu!

Tamgeten härstammar från vildgetter i Sydvästasien och domesticerades för 9 000–10 000 år sedan. Människorna höll geten för mjölk- och köttproduktion, men tog också till vara fett, skinn, horn, ben, senor och t.o.m. spillning. Pergament av getskinn har gjort att skrivna dokument kunnat bevaras till våra dagar. Geten har dessutom spelat roll i människors religiösa och rituella liv. Dess beteende och väsen har gett upphov till namn, metaforer och ordspråksliknande vändningar. Till Skandinavien nådde geten under sten- och bronsålder. Tack vare dess anspråkslöshet ("fattigmansko"), blev den viktig för bredare lager i både stad och land, inklusive samer och skogsfinnar. Under senare tid har mjölkgeten börjat uppleva en renässans i Sverige. Bevarandet av lokala getlantraser i Sverige engagerar många, och getter i djurparkers och 4H-gårdars kontakthagar ger dagens barn möjlighet att träffa husdjur. Under symposiet belyser åtta föredragshållare geten ur olika agrara, historiska, kulturella och språkliga perspektiv.

Symposiet arrangeras i samarbete mellan Husdjurs- och sällskapsdjursseminariet vid Uppsala universitet, Institutet för språk och folkminnen och Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur.

Symposieprogram

8.30 – 9.00 SAMLING MED KAFFE

9.00 **Välkomsthälsning.** Mats Wahlberg, Institutet för språk och folkminnen

9.05 – 9.15 Inledning. Ordförande: Staffan Thorman, **vice ordförande:** Roger Bergström

9.15 – 10.00 Vem är geten? Introduktion och veterinärperspektiv

Ylva Persson, Statens veterinärmedicinska anstalt

10.00 – 10.45 Tors bockar och andra getter

Anne-Sofie Gräslund, Institutionen för arkeologi och antik historia, Uppsala universitet

10.45 – 11.30 Silkedocka och Generalen, häna och risbit – namn och benämningar på getter och bockar i Sverige

Katharina Leibring, Namnarkivet, Institutet för språk och folkminnen

11.30 – 12.30 LUNCH (på närbelägen restaurang)

12.30 – 13.15 ”Getter hafva båda sin stora förmån och stora olägenhet” – geten i allmogesamhället

Ingvar Svanberg, Centrum för rysslandsstudier, Uppsala universitet

13.15 – 14.00 Getbär och bockblacka: bock och get i folkliga växtbenämningar

Eva Thelin, Dialekt- och folkminnesarkivet, Institutet för språk och folkminnen

14.00 – 14.30 KAFFE + PROVSMÅK PÅ GETOST

14.30 – 15.15 För och emot geten – omtvistat husdjur

Örjan Kardell, Uppsala

15.15 – 16.00 Har du tappat en get? Några perspektiv på bildspråk och dialekt

Annika Karlholm, Dialekt- och folkminnesarkivet, Institutet för språk och folkminnen

16.00 – 16.45 Modern gethållning och getostproduktion

Madeleine Bonow, Institutionen för naturvetenskap, miljö och teknik, Södertörns högskola

16.45 – 17.00 Avslutning

Under dagen: Powerpoint-presentation om getter (Marlene Hugoson, Dialekt- och folkminnesarkivet), Bokbord med getlitteratur och annan intressant läsning (Zingoalla Rosenqvist).

Lokal: Uppsala arkivcentrum, Hörsalen, von Kraemers allé 19, 752 37 Uppsala

Tid: Fredag 20 november 2015 kl. 8.30 – 17.00

Symposiet är gratis men man måste föränmäla sig. Lunch och kaffe ingår.

Bindande anmälan (med namn och e-postadress) görs senast 6 november 2015 via e-post eller brev till katharina.leibring@sprakochfolkminnen.se eller med brev till Getsymposiet c/o Leibring, Institutet för språk och folkminnen, Box 135, 751 04 Uppsala. Antalet platser är begränsat.